

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS VEIKLOS VERTINIMO IŠVADOS

INSTITUTIONAL REVIEW REPORT OF VILNIUS ACADEMY OF ARTS

Grupės vadovas: Team leader:	Prof. John Butler
Grupės nariai: Team members:	Richard Fajnor Dr. Annie Doona Maren Schmohl Saulius Valius Rita Bieliauskaitė
Vertinimo sekretorius: Review secretary:	Dr. Liudvika Leišytė

TURINYS

I. ĮVADAS.....	3
II. INFORMACIJA APIE INSTITUCIJĄ.....	3
III. STRATEGINIS VALDYMAS.....	4
IV. STUDIJS IR MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ.....	7
V. MOKSLO IR MENO VEIKLA.....	10
VI. POVEIKIS REGIONO IR VISO ŠALIES RAIDAI.....	13
VII. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI IR REKOMENDACIJOS	14
GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI:.....	14
REKOMENDACIJOS:.....	16
VIII. ĮVERTINIMAS	
PRIEDAS. VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS ATSLIEPIMAS APIE VERTINIMO IŠVADAS	

I. ĮVADAS

Šios išvados parengtos atlikus Vilniaus dailės akademijos (VDA) veiklos vertinimą Lietuvoje. Vertinimas vyko 2013 m. kovo 25-29 d. Išvados yra pagrįstos išvalgomis, remiantis informacija, pateikta Vilniaus dailės akademijos savianalizės suvestinėje ir gauta susitikimų ir pokalbių metu su apie 140 VDA bendruomenės atstovų. Vizitai buvo surengti Akademijoje Vilniuje, taip pat jos fakultete Kaune. Susitikimai įvyko su įvairiomis suinteresuotomis šalimis: universiteto vadovybe, akademinio personalu, administracijos darbuotojais, studentais ir socialiniais partneriais. Susitikimai vyko ir su visų fakultetų, įskaitant esančius Telšiuose ir Klaipėdoje, atstovais.

Vertinimo grupę (toliau Grupė) sudarė:

Pirmininkas:

- Prof. John Butler, Birmingemo miesto universiteto Birmingemo meno ir dizaino instituto Birmingemo menų mokyklos vadovas, Jungtinė Karalystė

Grupės nariai:

- Dr. Annie Doona, Menų, dizaino ir technologijų instituto direktorė, Dun Laoghaire, Dublinas, Airija
- Richard Fajnor, Janiček muzikos ir atlikimo menų akademijos prorektorius, Brno, Čekijos Respublika
- Maren Schmoehl, Merz akademijos administracijos narė, Štutgartas, Vokietija
- Dr. Saulius Valius, nepriklausomas kuratorius ir menininkas, Lietuva
- Studentų atstovė: studentė Rita Bieliauskaitė, Vytauto Didžiojo muzikos akademija, Lietuva
- Vertinimo sekretorė: Tventės universiteto vyriausioji mokslo tyrėja dr. Liudvika Leišytė, Aukštojo mokslo politikos studijų centras (CHEPS), Tventės universitetas, Nyderlandai.

VDA vertinimo rezultatus apie studijų išteklių atitikimą ir prieinamumą Grupė gavo iš Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (MOSTA). Rezultatai apskritai yra vertinami teigiamai, nors kai kurios sritys neatitinka nustatytų standartų. VDA komentarai apie šią sritį yra pateikiami toliau:

Vertinimo sritis „stojančiųjų motyvacija ir pasirengimas studijoms ir studentų skaičiaus pokytis“. „Trečiosios pakopos studentų ir antrosios pakopos studentų skaičiaus santykis su vientisiųjų studijų studentų skaičiumi“.

VDA nurodė, kad magistrantūros studentų skaičius priklauso nuo bakalauro studentų skaičiaus ir jų pasiekimų mokslinių tyrimų srityje. Neatitikimą iš dalies lėmė ekonominė krizė. VDA nori padidinti studentų skaičių 3-iosios pakopos studijose. Siekdama pagerinti šį rodiklį, VDA priims studentus iš aspirantūros programų į doktorantūros programas.

Vertinimo sritis „iš valstybės biudžeto skirtų lėšų panaudojimo efektyvumas“. Valstybės finansuojamų Mokslo (meno) daktarų vietų skaičiaus santykis su valstybės finansuojamų stojančiųjų į trečiąją aukštojo mokslo pakopą skaičiumi.

VDA nurodė, kad jiems iškilo su duomenų importavimu susijusių problemų, todėl gali būti neatitikimų. Problemų kyla dėl magistrantūros studijų užbaigimo laiku, pavyzdžiui, dėl programos reikalavimų ir studentų darbo. VDA šį klausimą spręs, priėmusi naujus studijų nuostatus, leidžiančius vienerių metų pertrauką studijų programos metu.

Grupė pritaria šiems veiksams.

II. INFORMACIJA APIE INSTITUCIJĄ

Vilniaus dailės akademijos istorija prasidėjo 1793 m., kai Vyriausiojoje mokykloje buvo įkurta Architektūros katedra. 1803 m. įkurta Tapybos ir piešimo katedra, po to Grafikos

(graviravimo) katedra, o 1805 m. buvo įkurta Skulptūros katedra. Kauno fakultetas, kaip meno mokykla, buvo įkurta 1922 m.

Šiandien VDA siūlo trijų pakopų meno studijas ir humanitarinių mokslų, susijusių su menų studijomis, daktaro laipsnį. 2013 m. šioje institucijoje studijavo 2000 studentų ir dirbo 230 akademinio personalo darbuotojų. Akademijos fakultetai yra Vilniuje, Kaune, Telšiuose ir Klaipėdoje. Pagrindiniai fakultetai yra šie: Humanitarinių mokslų fakultetas, Vizualiojo ir taikomojo meno fakultetas, Architektūros ir dizaino fakultetas, kuriuose yra 29 katedros. VDA turi muziejų, šešias galerijas Vilniuje ir Telšiuose, Nidos meno koloniją, studentų praktikų bazę Mizaruose (Alytaus regionas), Panemunės pilies ekspozicinę salę, Audiovizualinių menų industrijos inkubatorių ir Meno inkubatorių Telšiuose. Akademijai priklauso Dailėtyros, meno tyrimo ir sklaidos institutas, kuriame sutelkti Akademijoje atliekami moksliniai tyrimai. Moksliniai tyrimai taip pat atliekami penkiose katedrose Vilniuje, Kaune ir Telšiuose. Akademija turi savo leidyklą.

VDA misija pateikiama jos Statute:

„Akademija siekia kurti, tobulinti ir skleisti meninės kūrybos, meno tyrimų ir socialinių bei humanitarinių mokslų žinias, ugdyti aukštos kvalifikacijos specialistus, įnešančius reikšmingą indėlį į Lietuvos ir pasaulio visuomenę“.

Akademija kasmet gauna valstybės finansavimą pagal studentų skaičių ir jos meno bei mokslinių tyrimų rezultatų apimtį. Vyriausybė taip pat finansuoja su nekilnojamojo turto ir infrastruktūros plėtra susijusias išlaidas. Vilniuje esanti Akademijos centrinė administracija skirsto finansavimą visiems fakultetams. Skirtingose geografinėse vietovėse esantys fakultetai yra savarankiški savo biudžetų atžvilgiu.

III. STRATEGINIS VALDYMAS

Pagal šalies 2009 m. Aukštojo mokslo ir studijų įstatymą VDA sukūrė valdymo struktūrą, kurią sudaro Taryba, Senatas ir Rektorius. VDA parengė strateginį planą „Vilniaus dailės akademijos 2012-2020 m. integruota plėtros strategija“. Šiame dokumente apibrėžti tikslai visiškai atitinka institucijos misiją, šalies mokslinių tyrimų ir studijų politiką, Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) ir Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) principus. Akcentuojama nacionalinė tautinio tapatumo ir regioninės plėtros bei poveikio politika, turi būti užtikrinami *palyginamumo* ir *autonomijos* principai Europos aukštojo mokslo erdvėje, *tarptautinių mainų, kompetencijos ir aktualumo* principai, kaip nurodo Europos mokslinių tyrimų erdvė.

Strateginis planas buvo pristatytas ir aptartas visoje institucijoje ir jam buvo visiškai pritarta visuose valdymo lygmenyse, įskaitant Senatą. Planą formaliai patvirtino Taryba.

Strateginio plano pradžioje pateikiama esamos padėties analizė, teigiamų ir neigiamų veiksnių sąrašas. 2012-2020 m. laikotarpiui plane numatyti keturi tikslai. Po to jie suskirstyti į uždavinius ir rodiklius. Konkretesni veiksnių sąrašą galima rasti Veiklos kokybės strategijoje (Kokybės strategijos priemonių planas), kurioje nurodomi bendri išpareigojimai, taip pat konkretūs veiksmai (priemonės), kuriuos reikia įgyvendinti 2013 m. Pagrindinis stebėsenos įrankis - metinė rektoriaus ataskaita, kuri yra pateikiama Senatui, Tarybai ir VDA bendruomenei.

Ekspertų grupė mano, kad Strateginis planas turėtų būti grindžiamas griežtesne SSGG analize, kurios rezultatai turi būti tiesiogiai ir aiškiai susieti su strateginiais tikslais, kurie savo ruožtu gali būti suvokiami kaip Planuok-Daryk-Tikrink-Veik ciklo dalis. Tačiau Grupė teigiamai vertina, kad VDA, susidūrusi su sunkumais, planuoja savo ilgalaikę veiklą, esant nepastoviai politinei aplinkai ir ribotam autonomiškumui kai kuriose strateginėse srityse (griežta/nelanksti iš valstybės biudžeto finansuojamų eilučių struktūra, kai finansavimas iš valstybės biudžeto sudaro didžiąją pajamų dalį).

Strateginiai tikslai, kaip jie apibrėžti šiuo metu, yra labai platūs ir juos atitinkamai įvertinti bus labai sunku. Tai labiau vizijos teiginiai, o ne tikslai, kurie galbūt niekada nebus pasiekti ir galutinai įgyvendinti.

Grupė mano, kad skirtingos Strateginio plano dalys turėtų būti geriau apibrėžtos ir integruotos. Šiuo metu dokumentai „Integruotos plėtros strategijos planas“ (dok. Nr. 2), „Kokybės strategijos priemonių planas“ (dok. Nr. 5) ir „Rektorius metinė ataskaita“ nėra tinkamai susieti. Jei būtų naudota ta pati duomenų forma, struktūra ir antraštės, būtų lengviau juos palyginti ir susieti. Ypač „Kokybės strategijos priemonių planas“ turėtų būti parengtas labiau kaip išsamus veiksmų planas konkrečiam laikotarpiui, kuris leistų stebėti atskirų užduočių įgyvendinimo pažangą. Jame turėtų būti įtraukti uždaviniai, atsakingų asmenų vardas, pavardės ar pareigos, ištekliai, laiko terminai, numatomi rezultatai (pvz., esamų dokumentų ir (arba) nuostatų pakeitimai, naujų pradžia), kokių reikia toliau imtis veiksmų (t. y. Senatas arba Taryba turi patvirtinti naujus nuostatus ir pan.) Turi būti aiškiai nurodytas kiekvieno dokumento autorius, įgaliojimai ir data.

Akademija naudojo oficialų šabloną savo strateginiams tikslams suskirstyti į uždavinius ir rodiklius. Grupė tai vertina, tačiau jis turėtų sutapti su stebėsenos priemonių ir atitinkamų dokumentų formatu (t. y. turėtų naudoti tuos pačius pavadinimus ir struktūrą, kad būtų galima aiškiau susieti dokumentus vieną su kitu).

Strateginiame plane kiekvienam tikslui yra nurodyti kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai. Kaip Strateginio plano įgyvendinimo dalį, Akademija pati sau iškelė užduotį – šiais metais parengti kokybės rodiklius; deja, vertinimo metu Grupei jie nebuvo pateikti.

Grupė vertina pastangas strateginius tikslus suskirstyti į individualius uždavinius ir rodiklius, tačiau tai gali pasirodyti pernelyg nelanksti sistema, nes ji sudaryta aštuonerių metų laikotarpiui. Ekspertai pažymi, kad Rektoratas turėtų labai atidžiai nustatyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, kurie, jų nuomone, tiksliai atsakytų ir būtų naudingi ieškant atsakymų į jų klausimus. Taip pat reiktų apsvarstyti, kieno pareiga būtų nuolat rinkti ir kontroliuoti šiuos duomenis, norint garantuoti, kad Strateginio plano įgyvendinimo stebėseną būtų įgyvendinama vadovaujantis tiksliai apibrėžtu ir tvirtu procesu, kuris, esant reikalui, būtų pagrindas Strateginiam planui pakeisti.

Pagrindinė stebėsenos priemonė – Rektorius metinė ataskaita. Grupė mano, kad Rektorius ataskaitos formatai yra pernelyg platus, kuris taip pat turi atitikti kitus reikalavimus ir poreikius. Gal būtų naudinga ataskaitoje įtraukti atskirą skyrių, kuris būtų konkrečiai skirtas veiksmų planui konkrečiais metais. Tai leistų pateikti išsamesnę konkrečių uždavinių ataskaitą.

Strateginį planą ir Rektorius ataskaitas galima gauti atspausdintas, taip pat šie dokumentai skelbiami Akademijos internetiniame puslapyje, be to buvo plačiai išplatinti.

Esami Kokybės užtikrinimo (KU) mechanizmai, skirti studijų programų kokybei ir studentų pasiekimams gerinti, atitinka nacionalinius ir tarptautinius reikalavimus, yra suderinti su Europos kvalifikacijų sąranga (EKS). Paramos studentams priemonės yra parengtos ir studentai pareiškė, jog jie yra patenkinti jomis. Grupė įsitikino, kaip Studijų programų komitetas, kuris atsiskaito (per pagrindinius akademinis padalinius) Senatui, surinktus duomenis apie studentų pasiekimus reguliariai naudoja atnaujindamas ir apžvelgdamas studijų programas. Dalykų aprašus, kuriuose nurodyti studijų tikslai ir turinys, studijų valandų skaičius, mokymo ir mokymosi veikla, egzaminų formatai ir vertinimo kriterijai, studentai gali rasti programų aprašuose, kurie skelbiami Akademijos tinklalapyje (skirtingo išsamumo), taip pat tiesioginio studentų ir personalo bendravimo metu sesijos pradžioje. Studentai yra patenkinti gauta informacija apie jų studijų pasiekimus. Vertinimo grupė nustatė, kad kokybės užtikrinimo procedūros, skirtos studijų programų ir studentų darbo kokybei gerinti, yra suderintos įvairiuose padaliniuose, kas yra sveikintina.

Daugelis su studijų atnaujinimu ir tobulinimu susijusių procedūrų yra apibrėžiamos „Kokybės strateginių priemonių plane“. Grupė galėjo įsitikinti, kad yra nustatytos pagrindinės priskirtos funkcijos ir pareigos, išskyrus vidaus auditoriaus, kuris, matyt, daugiausiai teikia teisinės ir teisminės konsultacijas katedroms, o ne audituoja, kaip įgyvendinamas Strateginis planas, kaip nurodyta dokumente.

Naujai įsteigtas Studijų kokybės skyrius (SKS) iki šiol daugiausiai dirbo procesu valdymo srityje, pvz. turėjo standartizuoti ir paskelbti naujų studijų programų inicijavimo tvarką.

Jis taip pat pasiūlė ir suteikė vertingų patarimų dėstytojams dėl dalykų aprašų peržiūros, o taip pat pateikė bendro pobūdžio informaciją ir konsultavo dėl pokyčių Europos aukštojo mokslo erdvėje ir Bolonijos procese.

Studentai yra atstovaujami visuose atitinkamuose fakultetų komitetuose. VDA padidino studentų skaičių Senate: po 2 studentus iš kiekvieno fakulteto. Studentų grįžtamojo ryšio mechanizmas veikia, informacija yra kaupiama, nors dar nestandartizuotai. Yra siūloma parama neįgaliesiems ir studentams su specialiaisiais poreikiais, nors kai kurios priemonės, atrodo, priklauso nuo atskirų darbuotojų.

Atliekama buvusių akademijos studentų apklausa, tačiau Grupei buvo pranešta, kad tokia apklausa yra personalizuota (telefonu), ji nėra anoniminė ir remiasi žodiniais įrodymais. Reikėtų rasti labiau patikimą, statistiškai tinkamą modelį absolventų stebėsenai vykdyti. Planuojamas VDA Sėkmės ir karjeros centras galėtų būti atsakingas už integruotos absolventų stebėsenos ir bendradarbiavimo sistemos sukūrimą.

Nors studentai ir absolventai buvo patenkinti galimais nusiskundimų teikimo būdais, dauguma šių nusiskundimų buvo susiję su jų studijomis (atsiliepimai apie studijų rezultatus ir balus) ir priklausė nuo asmeninio bendravimo su atitinkamais darbuotojais. Ekspertai negalėjo įsitikinti, kaip būtų sprendžiami rimtesni nusiskundimai (pvz. seksualinis priekabiavimas).

Visą informaciją apie paslaugas, studijas, programų tvarkaraščius, studijų dalykus ir studijas galima rasti Akademijos tinklalapyje.

Grupė nustatė, kad buvo įgyvendinti kai kurie strateginiai pakeitimai, iš kurių labiausiai pastebimas naujų vadovaujamų pareigų įsteigimas: Prorektorius strateginiam planavimui, taip pat naujai įsteigtas SKS. Neseniai buvo įdiegtas darbo krūvio pagrindu skaičiuojamas atlygis akademiniam personalui, kadangi buvo numatyta atlyginti darbuotojams pagal jų mokslinių tyrimų lėšų įsisavinimą. Grupė skatina naudoti šias vertingas valdymo priemones, siekdama toliau stiprinti institucijos strateginį valdymą. Akademija pasinaudojo galimybėmis (kurias suteikė naujas įstatymas) imtis komercinės veiklos ir įsteigė Atvirą architektūros, menų ir dizaino mokyklą, verslo inkubatorius, taip pat Nidos meno koloniją. VDA aktyviai darė įtaką išorinės veiksniai ir užsiėmė lobistine veikla su Lietuvos mokslo taryba, siekdama gauti finansavimą meno moksliniams tyrimams šalia esamų mokslinių tyrimų. Tai buvo sėkmingai pasiekta.

Akademijos sprendimus priimančios organai (Rektorius, Taryba ir Senatas) dirba veiksmingai. Grupė įsitikino, kad atsakomybė ir atskaitomybė institucijoje deleguojama fakultetams, esantiems skirtingose geografinėse vietose, kadangi jie sėkmingai tvarko savo biudžetus. Bendrai, darbuotojai yra patenkinti visais VDA hierarchijos lygiais, kadangi jie yra informuojami ir dalyvauja Akademijos sprendimų priėmimo procese. Tai demonstruoja gerą procesų valdymą. Vertinimo grupė mano, kad svarbu užtikrinti tvirtą naujai sukurtą SKS poziciją, ypač ryšius su Senatu, siekiant užtikrinti, kad jis užimtų pirmaujančias pozicijas įgyvendinant naują kokybės užtikrinimo sistemą.

Akademijos vadovybė neseniai priėmė naują savo akademinio personalo darbo krūvio skaičiavimo modelį visoje VDA, kuris remiasi faktiniais studijų kreditais ir studentų skaičiumi (grupės nariai buvo informuoti, kad tokia praktika prieš keletą metų buvo pradėta taikyti Kaune ir tik neseniai perkelta į Vilnių). Grupė džiaugiasi šiuo žingsniu ir mano, kad tai yra geras pavyzdys parodyti, kodėl svarbu keistis gerą patirtimi. Tokia sistema leidžia greičiau įgyvendinti šiuos modelius.

Akademiniam personalui yra sudarytos tam tikros galimybės tobulėti ir Grupė įsitikino, kad 2012 m. VDA buvo pradėtas reikšmingas personalo profesinio ugdymo projektas (SS 76 p.).

Ekspertai tvirtai tiki, kad aukštas kokybės užtikrinimo ir gerinimo priemonių lygis turi būti pasiektas sukūrus visapusišką personalo ugdymo politiką, kuri turi būti atitinkamai palaikoma. Tai ypač aktualu gerinant dėstytojų įgūdžius.

Ekspertams trūko įrodymų dėl rizikos analizės valdymo VDA ir jie rekomenduoja šį klausimą svarstyti.

Vilniaus fakulteto studijų ištekliai ir infrastruktūra yra puikūs. Pasak akademijos, Kauno fakulteto infrastruktūros stiprinimas laikomas svarbiausiu prioritetu. Ekspertai su tuo sutinka ir siūlo Akademijai šį klausimą įtraukti į Strateginio plano tikslus.

VDA turi ribotą autonomiją dėl lėšų naudojimo, tačiau ji sugebėjo sukaupti nemažai papildomų lėšų šalia gaunamų pajamų iš valstybės, įskaitant pajamas iš Atviros architektūros, menų ir dizaino mokyklos, o taip pat iš kitos komercinės veiklos.

Ekspertai suvokia, kad 80 proc. studento krepšelio išleisti personalui, atrodo, yra nepaprastai daug, tai kelia grėsmę Akademijos finansiniam gyvybingumui ir neleidžia daugiau lėšų skirti strateginiams tikslams pasiekti, kurio reikia įvykdyti VDA strateginį planą.

VDA įgyvendino Senato patvirtintą Akademinės etikos kodeksą. Senato etikos komitetas stebi kodekso įgyvendinimą ir nuolat jį tikslina. Šis komitetas taip pat užsiima ginčų ar kodekso pažeidimų sprendimu. Vertinimo grupė įsitikinusi, kad minėtas kodeksas ir reglamentai veikia, o tai užtikrina visų šalių gerą praktiką.

Tobulintinos sritys:

- Reikalingi valdymo organai yra, tačiau reikia nustatyti jų vaidmenis ir jų individualius įsipareigojimus.
- VDA turėtų apsvarstyti galimybę apibrėžti SKS atsakomybę ir įgaliojimus savo statute, ypač tai, kas susiję su įgaliojimais, kurie suteikiami Senatui dėl kokybės užtikrinimo procedūrų.
- Gali būti naudinga numatyti kitą stebėsenos priemonę, kuri būtų tikslesnė už Rektoriaus metinę ataskaitą. Veiklos veiksmų planavimas dar nėra visiškai išplėtotas visoje VDA.
- Kiekybinių ir kokybinių sėkmės rodiklių, kuriais grindžiamas strateginis procesas, naudojimą vis dar reikia plėtoti.
- Nėra aiškiai nustatyta, kaip rizikos vertinimas paveikia VDA strategiją.
- Nėra visiškai įdiegta tarptautinės lyginamosios analizės sistema.
- Nėra sukurta personalo kvalifikacijos kėlimo sistema, kuri užtikrintų finansavimo paskirstymą pagal darbo krūvio apimtį.
- Akademija turėtų apsvarstyti ir pasinaudoti vertingu indėliu ir aktyvia socialinių partnerių parama Taryboje.

Rekomendacijos:

- studentų grįžtamojo ryšio informacija ~~imtis~~ turėtų būti standartizuota visoje institucijoje;
- turėtų būti plėtojama personalo ugdymo politika ir jai skiriamos lėšos;
- turėtų būti stiprinamas statistinių duomenų ir studijų, mokslinių tyrimų ir strateginio valdymo veiklos kiekybinių rodiklių naudojimas. Svarbių sėkmės rodiklių plėtra turėtų būti susieta su atliekama grėsmių ir rizikos analize;
- atlyginti studentams už dalyvavimą VDA sprendimų priėmimo struktūrose ir procesuose visuose fakultetuose.

Srities vertinimas: strateginis valdymas vertinamas teigiamai.

IV. STUDIJOS IR MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ

Savianalizės suvestinėje pateikti faktai rodo ir Grupės surengtose diskusijose su vidaus ir išorės suinteresuotais šalimis tapo labai aišku, kad VDA yra labai vertinama institucija ir, manoma, atitinka regiono ir šalies ūkio poreikius. Programos yra stiprios, personalo įsipareigojimas ir entuziazmas yra akivaizdus.

Katedros visiškai integravo Bolonijos proceso nuostatas kalbant apie į studentą orientuotą mokymą, tris pakopas, diplomo priedėlius ir ECTS. Programos atitinka VDA konkrečią viziją ir misiją.

Programų pobūdis ir ypač į regioną sutelktas dėmesys fakultetuose atitinka nacionalinius ir tarptautinius poreikius ir plėtrą. VDA pabrėžia būtinybę savo skirtingų padalinių veiklą susieti su regionine valdžia ir regiono kultūra. Numatyti stambūs planai renovuoti Kauno fakulteto pastatą, kuris labai padės pagerinti išteklius, reikalingus programoms kurti.

Grupė įsitikino geru fakultetų bendradarbiavimu ir ryšiais bei taikomomis sistemingomis procedūromis ir taisyklėmis. Keletas susitikimų vyko skirtinguose fakultetuose su skirtingais darbuotojais ir studentais, kurie yra ir VDA pagrindinių organų nariai. Grupė nustatė, kad darbuotojai ir studentai skirtinguose fakultetuose jaučiasi VDA visumos dalimi ir laiko save labai įsipareigojusiais misijos ir vizijos atžvilgiu.

Tarp skirtingų fakultetų egzistuoja tam tikra specifika ir konkurencija dėl studentų, pvz., skulptūros studijose, tačiau neigiamų pasekmių tai nekelia. Konkurencija, kaip tvirtina studentai, suteikia platesnes galimybes padidinti absolventų individualaus profilio įvairovę.

Grupė įsitikino, kad Programos komitetai bendradarbiauja su suinteresuotais subjektais ir socialiniais partneriais, personalu ir studentais studijų programų kūrimo ir programų peržiūrose. Studentai ir socialiniai partneriai nurodė, kad programų kokybė yra aukšta.

Naujo Studijų kokybės skyriaus sukūrimas yra teigiamas žingsnis ir tai atsispindėjo darbuotojų ir studentų nuomonėje. Ši iniciatyva yra vis dar ankstyvoje stadijoje ir jai turėtų padėti aiški kokybės procesų įgyvendinimo strategija ir veiksmų planas.

Ekspertai nustatė, kad būtina gerinti sistemingą objektyvių rinkos tendencijų rinkimą ir sklaidą ir tai panaudoti studijų programų kokybės gerinimo procesuose. Yra aiškus poreikis visose katedrose naudoti institucijos patvirtintus kokybės rodiklius, skirtus stebėti ir gerinti studijų programų lygius ir standartus visoje VDA.

Esamos VDA ir valstybės investicijos į tokius išteklius, kaip darbo kambariai, platus technologijų spektras ir bibliotekos, yra esminės siekiant tvaraus meninio ugdymo standartų kokybės užtikrinimo ilgesniam laikui.

Personalo ugdymas nėra visiškai įtvirtintas visoje VDA, ypač dėstymo ir studijavimo srityse. Darbuotojai yra skatinami plėtoti savo profesinę ir meninę praktiką, kas yra pagirtina, tačiau reikia aiškaus personalo ugdymo plano, kaip tobulinti dėstymą ir studijavimą ir keistis gerąja praktika.

Grupė pastebėjo, kad daug magistro studentų atideda baigiamojo darbo galutinį gynimą vėliau, nei už dviejų metų, ir atkreipė dėmesį į VDA planus šį klausimą spręsti. VDA turėtų laikytis griežtesnės ir tikslesnės politikos apibrėžiant ir taikant taisykles dėl valstybinių egzaminų. Ji turėtų sukurti sistemą, kaip padėti studentams pasiekti tikslų per nustatytą laiką arba įvesti formalius papildomus laiko grafikus studijų baigimui.

VDA įgyvendina pagrindinius lygybės ir paramos studentams su negalia ar turinčių mokymosi sunkumų principus.

Ekspertai teigiamai vertina tai, kad VDA papildomai iš Švietimo ir mokslo ministerijos gavo dotacijas 57 studentams. Nacionalinė priėmimo politika apriboja institucijos galimybes pasirinkti savo studentus. Ekspertų nuomone, jei Lietuva nori būti konkurencinga Europos aukštojo meninio ugdymo srityje, studentų priėmimo sistema turi leisti ir remti didesnę kūrybiškų studentų įstojimą į akademiją nepriklausomai nuo jų amžiaus ar kvalifikacijų lygio. Tai atspindi ir VDA negalėjimas sukurti priėmimo tvarkos brandaus amžiaus studentams, kurie neturi reikiamos formalios kvalifikacijos, ir užskaityti ankstesnę darbinę patirtį.

Ekspertai nustatė, kad nors ir yra formalios ir neformalios komunikavimo sistemos, tačiau grįžtamojo ryšio mechanizmai nėra aiškiai apibrėžti, taip pat skirtingų atstovaujančių organų, kuriuose dalyvauja studentai, vaidmenys taip pat nebuvo aiškūs.

Visų pirma, santykiai ir ryšiai tarp studentų sąjungos, grupių atstovų ir studentų atstovų Senate nėra aiškiai apibrėžti. VDA turi užtikrinti, kad atstovavimas studentams būtų grindžiamas visišku studentų bendruomenės įsitraukimu.

Grupė nustatė, kad grįžtamojo ryšio dėl studijų pasiekimų vertinimo pateikimas studentams nėra nuoseklus visoje VDA, kai kuriais atvejais atsiliepimai buvo išsakyti žodžiu,

kitais atvejais daugiau formalūs ir pateikti raštu. Įdiegta formalesnio grįžtamojo ryšio sistema studentams apie jų studijų pasiekimų vertinimą būtų naudinga darbuotojams ir studentams.

VDA yra keletas gerų mokymosi visą gyvenimą iniciatyvos pavyzdžių. Naujai įkurta Atvira architektūros, meno ir dizaino mokykla yra teigiamas įvykis ir suteikia galimybes įvairaus amžiaus studentams studijuoti ir lankyti seminarus. Tačiau panašu, kad nėra aiškios mokymosi visą gyvenimą strategijos arba bendro supratimo, ką mokymasis visą gyvenimą reiškia VDA.

Nidos meno kolonija - puikus VDA programų ir mokslinių tyrimų integracijos pavyzdys. Darbuotojai ir studentai turi puikių galimybių plėtoti savo praktiką dirbant su kitais menininkais, o projektas yra gerai valdomas, turi aiškią strategiją ir tikslus.

Nėra sudaryta palankių sąlygų naudotis nuotolinėmis studijomis, nes VDA nėra sukurtos tam skirtos mokymosi infrastruktūros.

VDA yra sukūrusi tinkamas sistemas informacijai apie absolventus rinkti. Yra sukurta sistema ryšiams su socialiniais partneriais palaikyti ir kartu su jais nustatyti šios srities poreikius. Darbas pagal konkrečius projektus ir glaudūs ryšiai su vietos kultūros įstaigomis yra naudingi studentams. Kai kurie studentai vyksta į tarptautines stažuotes.

VDA supranta, kad reikia toliau gerinti studentų įsidarbinimo įgūdžius, tačiau jie nėra visiškai išplėtoti visose programose.

Yra labai gerų darbuotojų ir studentų tarptautinio bendradarbiavimo ir partnerystės pavyzdžių. VDA yra aktyvi daugelio tarptautinių organizacijų, kurios yra naudingos Akademijai, narė. Studentai ir dėstytojai dalyvauja parodose ir konferencijose užsienyje, yra nemažai bakalaurų dalyvaujančių *Erasmus* mainų programoje, ir VDA toliau siekia plėtoti šią veiklą bei įtraukti mainus magistro studijų lygmenyje. Yra išsipareigojimas didinti tarptautinių studentų skaičių, bet nėra suteikiama tinkama informacija studentams iki atvykstant. Reikia laiku užmegzti geresnius bendravimo ryšius iki studentų atvykimo, sukurti tarptautinių studentų konsultavimą vietoje.

VDA turi išplėsti tarptautiškumo skatinimo apibrėžimą, kuris, atrodo, šiuo metu yra apribotas judumu ir dalyvavimu parodose.

Ekspertai vertina partnerystės ryšius, tačiau susidarė įspūdis, kad jie tam tikrais atvejais apsiriboja Baltijos regionu ir galėtų būti plečiami. Norėdama paskatinti mainus ir partnerystę už Baltijos šalių ribų, VDA gali nuodugniau apsvarstyti mokymo kitomis kalbomis įvedimą (šiuo metu tai vyksta kai kuriose programose), tačiau tai priklauso nuo darbuotojų, galinčių dėstyti anglų kalba, ir tai pirmiausia yra *ad hoc* susitarimas.

Tobulintinos sritys:

- VDA turėtų sukurti aiškią mokymosi visą gyvenimą strategiją.
- Visoje VDA reikėtų sukurti formalaus grįžtamojo ryšio studentams apie jų pasiekimų vertinimą sistemą.
- Pagerinti duomenų apie objektyvias tendencijas sistemingą rinkimą ir sklaidą, kad būtų galima pagerinti studijų programų kokybės procesą.
- Katedros turėtų naudoti institucijos patvirtintus kokybės rodiklius, skirtus stebėti ir gerinti studijų programų lygį ir standartus visoje VDA.
- Santykiai ir ryšio kanalai tarp studentų sąjungos, akademinų grupių atstovų ir studentų atstovų Senate nėra aiškiai apibrėžti.
- Reikėtų įgyvendinti formalią sistemą, skirtą keistis gerąja patirtimi visoje VDA.
- Būtina sukurti personalo ugdymo programą, skirtą dėstytojams ir studijavimui, kad darbuotojai galėtų įgyvendinti savo profesinius siekius ir efektyviai dirbti kaitos sąlygomis.
- Nors ekspertai įsitikino gerais virtualaus mokymosi aplinkos pavyzdžiais, ypač teorijos srityje, tačiau pastebėtas skirtingas šio mokymosi naudojimas, ypač meninėse programose.
- VDA turėtų apsvarstyti ir įtraukti įsidarbinimo gebėjimus į visas programas.

- Prieš atvykstant tarptautiniams studentams, jiems turėtų būti laiku pateikta informacija ir įgyvendintas jų kuravimas vietoje.

Rekomendacija:

- VDA turėtų sukurti naudingus, tvarius tarptautinius susitarimus su įvairiomis institucijomis-partnerėmis atsižvelgdama į studentų norą turėti platesnę studijų galimybių pasirinkimą.

Srities vertinimas: studijos ir mokymasis visą gyvenimą yra vertinami teigiamai.

V. MOKSLO IR MENO VEIKLA

Didelės apimties meno, kultūros ir meno istorijos tyrimų rezultatai (įskaitant 157 tarptautinius projektus ir 94 mokslinius straipsnius / kolekcijas / monografijas užsienio leidiniuose laikotarpiu nuo 2007 iki 2011 metų) ir Lietuvos mokslo tarybos pripažinimas 2-ąja aukščiausią kokybę pasiekusia institucija humanitarinių mokslų sektoriuje aiškiai įrodo aukšto lygio mokslinių tyrimų praktiką visoje VDA.

Ekspertai nustatė, kad Akademijos mokslinių tyrimų veikla ir rezultatai visiškai atitinka jos misiją, kurioje teigiama, kad ji siekia „*kurti, tobulinti ir skleisti meninės kūrybos, meninių tyrimų ir socialinių bei humanitarinių mokslų žinias bei išugdyti gerus specialistus, darančius reikšmingą poveikį Lietuvos ir pasaulio visuomenei*“. Siekdama šio tikslo, ji atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo reikalavimus, kurie suformuluoti Akademijos statute, būtent - įgyvendinti programas, skirtas ugdyti aukštos kvalifikacijos specialistus, ir sudaryti sąlygas tęstiniam akademinio personalo mokymui prisidedant prie Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE).

Nors akademija laikosi savo misijos ir atsižvelgia į šalies bei regiono ekonominės, kultūrinės ir socialinės plėtros prioritetus, nėra aiškiai suformuotos mokslinių tyrimų strategijos arba VDA mokslinių tyrimų politikos nuostatos, kuri atspindėtų Akademijos organizacinę struktūrą ir veiklą.

Dėl šios priežasties reikia daugiau aiškumo terminijos srityje apibūdinant VDA mokslinius tyrimus. Grupės nariai nustatė, kad naudojami skirtingi VDA mokslinius tyrimus apibūdinantys terminai tekstuose ar diskusijose su įvairių dėstytojų ir (arba) mokslinių tyrimų darbuotojų grupėmis metu, kurie painiojosi ir gali suklaidinti bei pakenkti tyrėjų bendruomenės ir kultūros plėtrai. Grupė visiškai pritaria VDA statute pateiktam apibrėžimui, kad studijos Akademijoje turi būti grindžiamos profesionalia menine veikla, „menine ir moksline“ tiriamąja veikla ir turėtų eiti koją kojon su studentų praktiniu mokymu. Savianalizės suvestinėje (SS) akcentuojami „moksliniai tyrimai ir meninė praktika“, kuriuos atlieka penkios katedros ir Dailėtyros institutas, Mokslinių tyrimų ir sklaidos institutas bei kartu dalyvauja ir dvidešimt devynios katedros. Ekspertai pastebėjo, kad susitikimuose su skirtingomis akademinėmis/mokslinių tyrimų darbuotojų grupėmis buvo jaučiamas tam tikras susirūpinimas ir nepasitenkinimas dėl netolygiai vykdomų mokslinių tyrimų.

Ekspertai mano, kad svarbu, jog Akademija spręstų šią problemą, ir rekomenduoja parengti mokslinių tyrimų politiką ir strategiją, nes reikia gerinti bendradarbiavimą tarp skirtingose srityse atliekamų mokslinių tyrimų, o tai leistų padidinti tarpdalykinių projektų skaičių. Taip pat rekomenduojame aktyviau bendradarbiauti mokslinių tyrimų projektuose už Baltijos regiono ribų, jei VDA siekia būti pirmaujančia tarptautine aukštojo meninio ugdymo mokslinių tyrimų įstaiga.

Ekspertai puikiai supranta, kad Akademija yra pereinanajame laikotarpyje: tik 2011 m. pradėtos trečiosios pakopos meno ir dizaino doktorantūros studijos. Ekspertai teigiamai vertina VDA iniciatyvas praplėsti Lietuvos mokslo tarybos skiriamo nacionalinio finansavimo apimtį.

įtraukiant dotacijas meno tyrimams. Tai padės užtikrinti geresnį bendradarbiavimą Akademijos viduje ir padidinti pajamas iš nacionalinių ir tarptautinių mokslinių tyrimų projektų. Net ir per šį trumpą laikotarpį Akademija turi 30 doktorantūros studentų, užsiregistravusių 2013 m., tarp jų 9 dailės ir 7 dizaino, ir šie skaičiai yra panašūs į daugelio pirmaujančių tarptautinių Europos aukštojo meninio ugdymo įstaigų. Laikotarpiu nuo 2008 iki 2012 m. humanitarinių mokslų disertacijas apgynė 23 studentai ir 26 baigė meno aspirantūros studijas.

VDA nustatė tokias pagrindines mokslinių tyrimų sritis, kuriose ji dalyvauja: Senosios Lietuvos vizualioji kultūra ir šiuolaikinė refleksija; Paveldosauga, paminklotvarka, paveldo tyrimai; Šiuolaikinių meno tendencijų kūrimas - naujųjų laikų menas ir kultūra; Šiuolaikinė vizualinė kultūra ir jos teorijos; Vizualinių menų teorija ir kritika; Meno ir kultūros vadyba ir sociologija. Šiose humanitarinių ir socialinių mokslų srityse ji yra pirmaujanti mokslinių tyrimų institucija Lietuvoje ir Baltijos regione. Dauguma VDA fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų sukoncentruota Institute, tačiau kiti svarbūs taikomieji tyrimai atliekami UNESCO kultūros vadybos ir kultūros politikos ir Dailės istorijos ir teorijos katedrose Vilniuje ir Humanitarinių mokslų katedroje Kaune.

Tokie tyrimai mažai atliekami šalyje, o tai yra Akademijos stiprioji pusė, tačiau taip pat gali būti laikoma grėsme, nes nedidelė konkurencija neskatina tobulėti. Ekspertai yra susirūpinę, kad nustatant šias mokslinių tyrimų sritis VDA galbūt sudaro disbalansą tarp humanitarinių/ socialinių krypties mokslinių tyrimų bei meno praktikos, kuriai skiriama per mažai dėmesio - tai gali turėti įtakos išplečiant tarptautinių partnerių ratą.

VDA yra įsipareigojusi tobulinti ir didinti savo „socialinių ir verslo“ partnerių įtaką plėtojant ir stiprinant savo kūrybinę mokslinių tyrimų veiklą. Grupė labai teigiamai vertina VDA partnerių įvairovę: nuo pirmaujančių nacionalinių kultūros paslaugų teikėjų iki mažų vietos organizacijų ir įmonių, kurios padeda Akademijai įsitvirtinti bendruomenėse ir profesiniame pasaulyje. Nuo 2007 iki 2013 m. VDA baigė apie 650 bendradarbiavimo projektų su savo partneriais, kurie apima finansų, rinkodaros, mokymo programų, tarptautinės dimensijos, apdovanojimų, mainų ir kitas sritis. Taip pat stengtasi sudaryti sąlygas studentams ir dėstytojams įgyti tiesioginės profesinės patirties ir sustiprinti ryšius tarp studijų ir su jomis susijusių mokslinių tyrimų. Šiuo tikslu VDA sėkmingai įkūrė verslo inkubatorius Telšiuose, kurie padeda absolventams įsitvirtinti darbo rinkoje.

Nuo 2007 m. VDA sėkmingai dalyvauja dideliuose tarptautiniuose bendradarbiavimo projektuose (Baltų menas, Vilnius Europos kultūros sostinė 2009, Dizainas mieste, Nidos SHARE 12 ir t. t.) ir gavo didelį išorinį finansavimą iš tokių organizacijų, kaip Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Šiaurės Ministrų Tarybos biuras, Europos kultūros sostinė 2009, Europos socialinio fondas ir kitą ES finansavimą.

Akademija turi labai geras aukštos kokybės parodų galerijas, įskaitant puikią tekstilės galeriją ir ekspozicijų salę „Titanikas“. VDA aktyviai pristato parodas Vilniuje ir plačiai prisideda prie nacionalinių ir tarptautinių meno renginių. Bendradarbiavimas su vietos ir nacionalinėmis galerijomis ir muziejais aiškiai įrodo institucijos stiprybę ir svarbą miestui ir šalies mastu. Šios galerijos taip pat yra tarptautinio lygio mokslinių tyrimų infrastruktūros dalis, kuri naudojama ir kaip studijų infrastruktūra. Jose sudaromos galimybės pristatyti tyrimų rezultatus. Tai: Nidos meno kolonija; leidykla, įskaitant *Acta Academiae Artium Vilnensis* tarptautinį recenzuojamą žurnalą, ir tekstilės bei dailės archyvai.

VDA įsteigė sėkmingai veikiančią leidyklą, kurioje leidžiamas platus įvairių leidinių spektras: nuo tarptautiniu mastu pripažinto žurnalo *Acta Academiae Artium Vilnensis* (iki dabar išleisti 67 komplektai) iki standartinių leidinių: „Meno žodynas“ ir „Krikščioniškosios ikonografijos žodynas“, kurie skirti visoms Lietuvos leidykloms, universitetams ir mokslinių tyrimų institutams. Leidykla leidžia originalius vadovėlius apie meną, architektūrą, meno studijas ir paminklotvarką visoms aukštosios meno mokykloms, meno fakultetams, kolegijoms ir meno gimnazijoms, taip pat per pastaruosius penkerius metus išleido 23 monografijas. Be to, leidykla pasirašė susitarimą su EBSCO *Publishing House*, kuris leidžia VDA publikuoti mokslinius straipsnius keliuose tarptautiniuose meno leidiniuose.

Ekspertai nustatė, kad moksliniai tyrimai buvo sėkmingai įtraukti į mokymo programas, mokymo ir dėstymo strategijas, o bakalauro bei magistrantūros studentai aktyviai dalyvauja mokslinių tyrimų programose.

Nors išorės ir vidaus finansavimas yra menkas ir jį sunku gauti visi darbuotojai mano, kad Akademija juos remia atlikti savo mokslinius tyrimus, o moksliniai tyrimai yra vertinami kaip priimtina jų darbo krūvio dalis. Tačiau jie nebuvo tikri, kokio lygio tyrimų iš jų tikimasi ir kiek laiko tam turėtų būti skiriama. Grupė rekomenduoja VDA aiškiau apibrėžti mokslinių tyrimų lūkesčius ir skiriamą laiką jiems atlikti, o įsitraukimo į mokslinę veiklą sąlygos turi būti apibrėžtos darbo sutartyje.

Akademijos statute teigiama, kad akademinis personalas, išdirbęs penkerius metus, turi teisę į iki vienerių metų kūrybines atostogas plėtoti savo mokslinius tyrimus ar kelti savo kvalifikaciją, kas, Ekspertų nuomone, yra puiki praktika. Deja, darbuotojai sakė, kad dėl finansinių apribojimų ši praktika nėra įgyvendinama. Grupė primygtinai rekomenduoja Akademijai ieškoti ir rasti būdų, kaip tai įgyvendinti, nes tyrėjams yra būtina visapusiškai dirbti nacionaliniu ir/ar tarptautiniu mastu ir kelti mokslinių tyrimų rezultatų standartą.

Ekspertai teigiamai vertina, kad Akademija įdiegė „priedų mokėjimo sistemą“ už mokslinius tyrimus, pagal kurią tyrėjams gali būti papildomai skiriama 50 – 100 proc. jų mėnesio atlygio iš lėšų, gautų iš jų mokslinių tyrimų. Tai „leido labai padidinti meninę kūrybinę veiklą“ (SS). Ekspertai mano, kad VDA yra svarbu skatinti veiklą ir motyvuoti darbuotojus.

Yra aiškus procesas, skirtas kurti, naudoti ir vertinti mokslinių tyrimų strategijas ir veiklą VDA. Fakulteto taryba tvirtina katedrų penkerių metų strateginius plėtros planus ir metinius veiklos planus, o Senatas įvertina mokslinių tyrimų veiklą ir rezultatus. Senatas taip pat tvirtina studijų programas ir kvalifikacijas, kurios privalomos mokslinius tyrimus atliekantiems darbuotojams. Akademinio skatinimo proceso metu vertinama darbuotojų mokslinių tyrimų veikla ir rezultatai.

Atsižvelgdama į Europos mokslinių tyrimų erdvės nuostatas, Akademija iškėlė prioritetą - glaudžią sąveiką tarp žinių trikampio sudėtinių dalių: *švietimo, mokslo ir meno mokslinių tyrimų ir inovacijų*. Tai galima pasiekti ugdant žmogiškuosius išteklius, skatinant laisvą mokslininkų ir meno žinių judėjimą, gerinant kūrybinio darbo sąlygas, mažinant socialines ir administracines kliūtis, kuriant ilgalaikę partnerystę bei tvarią plėtrą atsižvelgiant į visuomenės ir rinkos poreikius. VDA skatina ir remia dėstytojus ir studentus dalyvauti tarptautinėse mobilumo programose, tokiose kaip *Erasmus* ir Šiaurės šalių mainų programos, taip pat mokslinių tyrimų projektus. Pastarieji naudojami susipažinti su geriausia praktika ir studijų programų naujovėmis bei dėstymu ir studijavimu kitose institucijose bei palyginti savo pasiekimų lygį su tarptautinėmis institucijomis. VDA sėkmingai pašalina kliūtis, kurios trukdė pasikviesti aukščiausios kvalifikacijos tarptautinius menininkus. Tai leido Akademijai prasikviesti profesorių iš užsienio šalių dėstyti trumpus kursus. Ši veikla remiama iš naujai inicijuoto fondo VDA biudžete.

Šiems tarptautiniams pokyčiams remti Akademija įsteigė du padalinius. Pirmasis - Tarptautinių ryšių skyrius, kuris yra atsakingas už veiklos organizavimą, koordinavimą ir skatinimą pagal institucijos strateginius tikslus. 2008 m. VDA įsteigė antrąjį padalinį - Projektų valdymo skyrių, kuris teikia informaciją ir konsultacijas, renka duomenis apie ES kvietimus teikti paraiškas ir studijų programas, padeda akademiniam personalui rasti tinkamus partnerius, rengia projektų pasiūlymus, teikia prašymus dėl finansavimo ir rengia atitinkamas ataskaitas. Ekspertai visiškai pritaria šioms veiksmams, tačiau mano, Akademija turėtų aiškiau apibrėžti šių padalinių vaidmenis ir atsakomybę, siekiant išvengti veiklos dubliavimo.

Ekspertų grupė pripažįsta svarią VDA veiklą tarptautinėje mokslinių tyrimų srityje ir pasiekimus, kuriant tarptautinių partnerių tinklą ir gaunant išorinį finansavimą šiuo sudėtingu finansinių suvaržymų metu. Norint pasiekti aukštus Akademijos užsibrėžtus tikslus, reikės dar didesnių pajamų ir nauja veikla su Lietuvos mokslo taryba turėtų padėti šiuo klausimu. Tačiau ekspertai rekomenduoja VDA atidžiau rinktis ir išlaikyti strateginę kryptį renkantis savo tarptautinius ir socialinius partnerius. Būtina skirti daugiau dėmesio, laiko ir energijos, kad būtų

užtikrinta naudingiausia grąža. Ekspertai taip pat rekomenduoja Akademijai skirti daugiau investicijų tobulinant akademinio personalo užsienio kalbų įgūdžius, kad jie galėtų dalyvauti tarptautiniuose tyrimų projektuose ir padėtų jiems rengti ir dėstyti tarptautinius kursus.

Tobulintinos sritys:

- Nėra aiškios VDA strategijos mokslinių tyrimų srityje arba nuostatos mokslinių tyrimų politikos klausimu, kurios atspindėtų Akademijos organizacinę struktūrą.
- Taip pat reikia didesnio terminologijos aiškumo aprašant mokslinius tyrimus ir meno praktiką („Menas ir moksliniai tyrimai“ [VDA Statutas] „Moksliniai tyrimai ir meno praktika“ [SS]).
- Reikia gerinti bendradarbiavimą tarp mokslinių tyrimų praktikos elementų ir užtikrinti daugiau tarpdisciplininių projektų (pasinaudojant nesenu skelbimu dėl finansavimo meno tyrimų srityje, KIC).
- Pageidautina suaktyvinti bendradarbiavimą už Baltijos regiono ribų mokslinių tyrimų projektuose.
- Reikėtų didinti kūrybinių atostogų skaičių, kurias remtų VDA.

Srities vertinimas: mokslo ir meno veikla vertinama teigiamai.

VI. POVEIKIS REGIONO IR ŠALIES RAIDAI

Vienas iš aiškių 2012-2020 m. strateginio plano tikslų yra „stiprinti Akademijos poveikį regiono, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu“. Šis tikslas taip pat pabrėžiamas VDA misijoje ir strategijoje, kuriose išreiškiamas siekis užtikrinti svarbų indėlį į regiono ir šalies kultūros plėtrą.

VDA kūrybinė veikla regione yra labai plati ir įvairi, o tai leidžia jai pasiekti savo misijoje iškeltus tikslus. Šie tikslai yra: skatinti regiono kultūros svarbą, inicijuoti ir stiprinti socialinius ir kultūrinius centrus regione, plėtoti bendruomeniškumą, pilietiškumą ir socialinę sanglaudą.

Ekspertai teigiamai vertina, kad VDA aktyviai siekia užmegzti ryšius su socialiniais partneriais, kaip nurodyta strateginiame plane. Ekspertų grupės susitikimuose su socialiniais partneriais įsitikinta jų lojalumu ir įsipareigojimu bendradarbiauti su VDA, taip pat buvo labai akivaizdžiai išreikšta ir pripažinta abipusė nauda. Taigi, VDA strateginė kryptis visiškai atitinka jos regiono plėtros prioritetus, o fakultetai regionuose dirba bendradarbiaudami su vietos muziejais ir institucijomis, įskaitant savivaldybes.

Dėl savo nacionalinės ir istorinės patirties Akademia aiškiai įsipareigojusi skleisti šiuolaikinę kultūrą ir kultūros paveldą. Ji bendrauja su kitais miestais ir bendruomenėmis dalyvaudama daugelyje meno renginių, leidiniuose ir seminaruose / konferencijose per savo fakultetus, esančius skirtinguose Lietuvos regionuose, tarp jų ir ką tik atidarytame Klaipėdos fakultete. Ekspertų grupė teigiamai vertina VDA veiklą su regionais. Susitikimas Kauno fakultete parodė, kad skirtingi fakultetai bendrauja su vietos savivaldybėmis ir bendruomenėmis per švietimo paslaugas visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, viešąjį meną ir leidybą, taip pat mokslinių tyrimų veiklą. Pavyzdžiui, Telšių rajono savivaldybė suteikė Telšių fakultetui patalpas galerijai miesto centre, taip pat leido personalui ir studentams kurti miesto gatvėse ir parkuose.

Kiti svarbūs bendradarbiavimo su miestais ir bendruomenėmis pavyzdžiai yra Vilniaus dailės festivalis, kur studentai eksponuoja savo darbus kartu su daug nusipelnusiais profesionalais, studentų stažuotės, kurios atliekamos muziejuose, pagrindinėse galerijose, visuomenės informavimo bendrovėse ir pagrindinėse keramikos gamybos įmonėse.

VDA yra pasirašiusi apie 650 susitarimų su įvairiais akademiniais, socialiniais ir verslo partneriais nacionaliniu lygmeniu ir kai kurie jų skiria finansavimą iniciatyvoms remti. Šie susitarimai skiriasi savo paramos pobūdžiu: kai kurie socialiniai partneriai skiria papildomą finansavimą, įskaitant Europos Struktūrinius Fondus ir LR Švietimo ir mokslo ministeriją, kurios

finansavo infrastruktūros plėtrą ir studijų programų atnaujinimo projektus. Ši finansinė parama, ekspertų nuomone, yra reikšminga ir partnerystė yra gyvybiškai svarbi VDA, ką įrodė neseniai atlikta infrastruktūros renovacija, programų atnaujinimas, akademinio personalo mokymas ir kultūros projektai (pvz., naujas pastatas Vilniuje, Nidos meno kolonijos pastato renovacija ir įsteigimas, Panemunės pilies renovacija ir verslo inkubatorių steigimas).

Kai kurios institucijos konkrečiai remia studentų darbą, pvz. bendrovės „Teo“, „Swedbank“ ir Vilniaus miesto savivaldybė skyrė finansavimą parodoms ir studentų baigiamųjų projektų albumui „Meno celės“. Kiti pavyzdžiai: Ūkio ministerijos kartu su „Teo“ įmone įsteigtas Jaunojo dizainerio prizas; bendrovės „Ekspobalta“ remiamas tarptautinis bendradarbiavimas rengiant metinius VDA studentų ir dėstytojų vizitus į žiemos meno darbų peržiūras Diuseldorfo dailės akademijoje. Vienas iš bendradarbiavimo pavyzdžių yra ir tarptautinė galerijų mugė „Vilniaus menas“, kurią remia asociacija Lietuvos meno galerijos. Vilniaus savivaldybė ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerija nuolat surengia forumą VDA studentams, kuriame jie pristato savo darbus ir dalyvauja organizuojant šį renginį. Dalyvavimas įvairiuose bendradarbiavimo veiklos projektuose ir jų pasiekimai liudija apie institucijų indėlį į Vilniaus miestą, kuris yra abipusiai naudingas studentams, menininkams, visuomenei ir miestui.

VDA galerijos (įskaitant naują galeriją „Titanikas“ VDA Dizaino ir inovacijų centre) suteikia galimybes studentams ir personalui rengti parodas, taip pat menininkų, nepriklausančių Akademijai, parodas. 2011 m. VDA galerijoje „Titanikas“ surengtos 24 parodos, iš kurių 11 buvo tarptautinės, o VDA muziejus organizuoja parodas ir kituose Lietuvos miestuose.

Ekspertų susitikimo metu VDA išorės suinteresuotųjų šalių pateikti pavyzdžiai įrodė strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumą ir ženkliai Akademijos pažangą siekiant strateginių tikslų, susijusių su VDA poveikiu regiono ir šalies raidai. Kalbant apie suinteresuotųjų šalių indėlį į studijų programas ir studentų patirtį VDA, ekspertai įsitikino jų įtraukimu įvairiais būdais.

Galerijų, muziejų atstovai ir nacionaliniu bei tarptautiniu mastu pripažinti menininkai dėsto, padeda gauti stažuotes ir dalyvauja diskusijose dėl programų kūrimo ir atnaujinimo. Studento praktinis mokymas vyksta stažuojantis įvairiose įmonėse, muziejuose ir galerijose įvairiuose miestuose, kur yra įsikūrę fakultetai. Akademija teisingai susirūpinusi dėl savo studentų įsidarbinimo galimybių ir skatina diskusijas apie tai su verslo partneriais: kaip pagerinti partnerių tinklą stažuotėms organizuoti ir sudaryti daugiau galimybių VDA absolventams ir baigusiems studentams susirasti darbą. Ekspertai šį suinteresuotųjų šalių dalyvavimo mastą laiko gerąja praktika.

Įgyvendinant strateginį tikslą - didinti Akademijos poveikį, siūlomas kiekybinių ir kokybinių rodiklių rinkinys. Tai apima bendradarbiavimo su verslo ir viešojo sektoriaus partneriais skatinimą ir sistemingą informacijos apie Akademijos pasiekimus skleidimą visuomenei. Bendradarbiavimo su žymiomis tarptautinėmis aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijomis skatinimas leis dar labiau išplėsti ir sustiprinti šią VDA veiklos sritį.

Tobulintina sritis:

- VDA finansiniai ištekliai regiono plėtrai yra labai riboti.

Srities vertinimas: poveikis regiono ir visos šalies raidai įvertintas teigiamai.

VII. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI IR REKOMENDACIJOS

GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI:

Sritis: strateginis valdymas

- Strateginis planas yra, jį patvirtino institucija, Senatas (viršijant formalų reikalavimą), jis yra išplatintas ir jam visiškai pritariama visoje įstaigoje.

- VDA gavo nemažai lėšų iš ES Struktūrinių Fondų naujai lyderystei, valdymui ir kokybės sistemoms ir procesams finansuoti.
- VDA veikla yra suderinta su Europos kvalifikacijų sąranga (EKS), Europos aukštojo mokslo erdvės ir Europos mokslinių tyrimų erdvės nuostatomis. Akademija siekia programų palyginimus su gerąja praktika. Ji planuoja vystyti kompetencijų gaires meno ir dizaino studijų srityse.
- Bendrai sutariama, kad norint sukurti kokybės kultūrą reikia suderintų procedūrų visoje institucijoje.
- Kokybės užtikrinimo įrankiai ir priemonės, skirtos studijų ir mokslinių tyrimų kokybei gerinti, yra. Studijų programų kokybės vadyba katedros lygmenyje yra įtvirtinta.
- Studentų grįžtamojo ryšio mechanizmai yra sukurti. Studentams yra atstovaujama visuose atitinkamuose fakultetų komitetuose. VDA padidino studentų skaičių Senate (po 2 studentus iš kiekvieno fakulteto).
- Įgyvendinamos iniciatyvos verstis komercine veikla, siekiant išplėsti Akademijos veiklą ir gauti papildomų pajamų.
- Įdiegtos naudingos valdymo stebėjimo priemonės (paskata darbuotojams dalyvauti moksliniuose tyrimuose, darbo paskirstymo sistema).
- Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas strateginiame plane.
- Ryšys tarp Senato, Rektoriaus ir Tarybos yra aiškiai apibrėžtas, tačiau reikia įgyvendinti apibrėžtus vaidmenis atnaujintoje struktūroje.

Sritis: studijos ir mokymasis visą gyvenimą

- Katedros visiškai įgyvendino Bolonijos veiksmų kryptis (į studentą orientuotos studijos, trys pakopos, diplomo priedėlis, ECTS, studijų rezultatai ir susiję vertinimo kriterijai).
- Pagirtinos tarptautinio bendradarbiavimo partnerystės, tarptautiniai darbuotojai ir studentų judumas.
- Programų komitetai bendrauja su suinteresuotosiomis šalimis (socialiniais partneriais ir studentais) rengdami kasmetines programų apžvalgas.
- Studentai ir socialiniai partneriai nurodė, kad studijų programų turinys yra aukštos kokybės ir tinkamas profesiniame pasaulyje.
- Katedros labai teigiamai atsiliepė apie paramą, kurią siūlo naujai sukurtas Studijų kokybės skyrius, kuriant studijų programas.
- Ekspertai sveikina VDA gavus papildomų dotacijų iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 57 studentams. Šalies priėmimo į studijas politika riboja institucijų galimybes pasirinkti savo studentus. Mūsų požiūriu, jei Lietuva nori būti konkurencinga Europos aukštojo meninio ugdymo srityje, studentų priėmimo sistema turi leisti priimti ir remti kūrybiškesnius studentus nepriklausomai nuo jų amžiaus ar kvalifikacijos.
- VDA plėtoja tarpdisciplininį požiūrį į savo studijų programas.
- Naujai įsteigta Atvira architektūros, meno ir dizaino mokykla yra teigiamas įvykis.
- Nidos meno kolonija yra puikus VDA studijų programų ir mokslinių tyrimų integracijos pavyzdys.

Sritis: mokslo ir meno veikla

- Moksliniams tyrimams reikalingi studijų išteklių ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaida yra puikūs, įskaitant VDA galerijas, Nidos meno koloniją, leidyklą, *Acta Academiae Artium Vilnensis* recenzuojamą žurnalą, tekstilės ir dailės archyvus.
- Meno, kultūros ir meno istorijos mokslinių tyrimų rezultatai ir Lietuvos mokslo tarybos pripažinimas 2-ąja aukščiausiai pasiekusia įstaiga humanitarinių mokslų srityje aiškiai įrodo aukšto lygio mokslinius tyrimus visoje VDA.
- Pagirtinas VDA vaidmuo imantis iniciatyvos išplėsti Lietuvos mokslo tarybos nacionalinę finansavimo schemą įtraukiant meno doktorantūrą.

- VDA aktyviai dalyvauja pristatant parodas Vilniuje ir prisidedant prie nacionalinių ir tarptautinių meno renginių, o jos bendradarbiavimas su vietos ir (arba) nacionalinėmis galerijomis ir muziejais akivaizdžiai įrodo šios institucijos stiprybę ir svarbą.
- Tvirtas įsipareigojimas didinti meno daktarų ir mokslo daktarų doktorantų skaičių.
- Auga atvykstančiųjų aukštos kvalifikacijos tarptautinės akademinės bendruomenės menininkų ir dėstytojų skaičius.
- Finansinė priemonių sistemos politika skatina darbuotojus įsitraukti į mokslinius tyrimus ir plėtrą.

Sritis: poveikis regiono ir visos šalies raidai

- VDA įtaka regiono ir šalies raidai yra gerai ir išsamiai aprašyta bei kruopščiai aptarta savianalizės suvestinėje.
- Dauguma uždavinių yra tinkamai suformuluoti ir pagrįsti. Tikslų siekiama nuosekliai. Visa veikla vykdoma vadovaujantis Strateginiu planu.
- Telšių savivaldybė kasmet skiria dotaciją vienam studentui Telšių fakultete - tai geras sėkmingo VDA ir vietos valdžios institucijos bendradarbiavimo pavyzdys.
- VDA veikla ir įtaka regione yra reali Akademijos stiprybė ir atitinka jos misiją.
- Fakultetai regionuose yra svarbūs regiono sklaidai ir plėtrai. Darbas su bendruomenėmis yra svarbus. VDA įrodė turinti tvirtus ryšius su savivaldybėmis įvairiose vietovėse.
- Nidos meno kolonija yra puikus regiono projektas, turintis tarptautinį poveikį. Ji turi aiškia valdymo struktūrą, vertinimo ir rezultatų stebėseną.
- VDA turi stiprią ir aktyvią socialinių partnerių grupę, su kuria bendradarbiaujama visose Akademijos veiklos srityse (taip pat žr. skyriuje „Strateginis valdymas“).

REKOMENDACIJOS:

- Grupė rekomenduoja įvesti veiksmų planavimą visuose veiklos lygmenyse (pvz., strateginiai planai, metinės ataskaitos, programų įvertinimas).
- Studentų grįžtamasis ryšys turėtų būti standartizuotas visoje institucijoje.
- Turėtų būti plėtojama personalo kvalifikacijos kėlimo politika ir skiriama lėšų šiam tikslui.
- Turėtų būti sustiprintas studijų, mokslinių tyrimų ir strateginio valdymo veiklos statistinių duomenų ir kiekybinių rodiklių naudojimas. Teisingų sėkmės rodiklių nustatymas turėtų būti susietas su atliekama grėsmių ir rizikos analize.
- VDA turėtų parengti tinkamus tarptautinius susitarimus su įvairiomis institucijomis partnerėmis atsižvelgdama į studentų norą išplėsti tarptautinių mainų vietų pasirinkimą.
- Atlyginti visų fakultetų studentams už jų dalyvavimą VDA sprendimų priėmimo struktūrose ir procesuose.

VIII. ĮVERTINIMAS

Vilniaus dailės akademijos veikla vertinama teigiamai.

Grupės vadovas: Team leader:	Prof. John Butler
Grupės nariai: Team members:	Richard Fajnor Dr. Annie Doona Maren Schmohl Saulius Valius Rita Bieliauskaitė
Vertinimo sekretorius: Review secretary:	Dr. Liudvika Leišytė

PRIEDAS. VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS ATSILIEPIMAS APIE VERTINIMO IŠVADAS

Vilnius, 2013-05-10

Vertinimo išvados yra aiškios, nepastebėta jokių reikšmingų neatitikimų.

Verta pastebėti tik tai, kad pagal VDA statutą valdymo struktūrą sudaro Taryba, Senatas ir rektorius, o ne Rektoratas kaip nurodyta išvadų 4, 7 ir 17 puslapiuose.

Rektoratas yra tik kolegialus patariamasis organas.

Kitas mažas pastebėjimas susijęs su įstatymo citata išvadų 4 puslapyje. Vietoj Aukštojo mokslo įstatymo turėtų būti Aukštojo mokslo ir studijų įstatymas.

Rektorius

prof. A.Klimas